

Aka-Mono, Aka-Poly, Aka-Mono+, Aka-Poly+

Revisionsdato: 08.11.2013

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn Aka-Mono, Aka-Poly, Aka-Mono+, Aka-Poly+

Utgave nummer 1.0

1.2 Identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anvendelse Polering.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør Holger Hartmann as
Berghagan 3
NO-1405 Langhus
Norge
Telefon: +47 23 16 94 90
www.holgerhartmann.no

E-post laila.klemetsen@holgerhartmann.no

Ansvarlig Holger Hartmann AS

Produsent AKASEL ApS
Vanløse Sand 2
DK-4370 St. Merløse
Danmark
Telefon: +45 57 84 05 01
Fax: +45 57 84 06 01

Utarbeidet av Sensor Chemcontrol AS

1.4 Nødtelefon Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008/EC Ikke et farlig stoff eller en farlig blanding i henhold til bestemmelse (EF) No 1272/2008.

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC og 1999/45/EC Dette kjemikaliets klassifiseres ikke som farlig i henhold til Direktiv 67/548/EØF.

2.2 Merkningselementer

Sikkerhetssetninger P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P103 Les etiketten før bruk.
P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

2.3 Andre farer N/A

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering etter forordning		Vekt-%
		67/548/EEC, 1999/45/EC	1272/2008 (CLP)	
Propylene glyco	Ec/Nlp nr: 200-338-0 Cas nr: 57-55-6	IK	IK	< 15
2,2',2''-nitrioloetanol	Ec/Nlp nr: 203-049-8 Cas nr: 102-71-6	Xi; R36	Eye Irrit 2; H319	< 0,1

Tegnforklaring IK=Ikke klassifiseringspliktig. Xi=Irriterende.
Forklaring til relevante fare- og risikosetninger (R og H setninger) finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.

SIKKERHETSATABLAD

Aka-Mono, Aka-Poly, Aka-Mono+, Aka-Poly+

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 08.11.2013

Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Sørg for frie luftveier. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Legebehandling ved åndedrettsbesvær.

Hudkontakt

Vask huden med såpe og vann, eventuelt rens krem. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer - søk legehjelp.

Øyekontakt

Skyll straks med mye vann i flere minutter (hold øyenlokk utbrettet, ta av eventuelle kontaktlinser). Kontakt lege hvis besvær vedvarer.

Svelging

Skyll munnen med vann (bare dersom personen er ved bevissthet). Gi fløte hvis mulig, hvis ikke et par glass melk eller vann. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.

Medisinsk informasjon

Langvarig eksponering med symptomer på hjernepåvirkning kan i noen tilfelle føre til varige hjernesymptomer.

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

N/A

4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

N/A

Annen informasjon

Vis dette sikkerhetsdatabladet til tilstedeværende lege.

5. BRANNSLOKINGSTILTAK

5.1 Slukningsmidler

Passende slukningsmidler

Vanntåke, skum, CO₂ og pulver.
Bruk brannslukningsmiddel som er egnet for forholdene og omgivelsene.

Uegne slukningsmidler

Unngå rettet vannstråle i slukkingsarbeidet.

5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Avgir brennbar damp som kan danne eksplosiv blanding med luft. Ved brann utvikles CO, CO₂, NO_x og svart røyk. Vær oppmerksom på risiko for dannelse av giftige gasser.

5.3 Råd til brannmannskaper

Brannmannskap må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og selvforsynt pusteapparat i lukkede rom.

6. TILTAK VED UTSLIPPEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødrutiner

Beholdere med oppsamlet materiale skal merkes nøye med korrekt innhold. Åndedrettsvern: det kan brukes halv eller hel pustemaske med filter for organiske damper, eller selvstendig pusteutstyr avhengig av størrelsen av utslippet og potensiell eksponeringsgrad. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området.

6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Produktet fortynnes raskt til ufarlige mengder.

6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Absorberes med egnet materiale og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.

6.4 Henvvisning til andre avsnitt

Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering.
Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr.
Se avsnitt 12 for informasjon om økologi.
Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

Annen informasjon

Anbefalingene etter utslipp til vann og land er basert på det mest sannsynlige utslippsscenarioet for dette produktet. Imidlertid kan geografiske forhold, vind, temperatur samt (ved utslipp til vann) retning og hastighet til bølger og strøm i stor grad ha betydning for hvilke tiltak som bør iverksettes.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat. Brukes bare i godt ventilerte områder.

7.2 Vilkår for sikker lagring, samt eventuelle uforenligheter

Oppbevares på et godt ventilert sted. Holdes vekk fra oksiderende stoff, varme og flammer.

7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)

N/A

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

SIKKERHETSDATABLAD

Aka-Mono, Aka-Poly, Aka-Mono+, Aka-Poly+

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 08.11.2013

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m3	ppm	mg/m3	ppm			
Propylene glyco	200-338-0	57-55-6	79	25			Norsk		2013
2,2',2''-nitrioloetanol	203-049-8	102-71-6	5				Adm.norm		2013

Anmerkning om tiltak- og grenseverdier

Adm.norm = tiltaksverdier og grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra Forskrift om tiltaks- og grenseverdier.

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud. Mekanisk ventilasjon og punktavsug kan være nødvendig.

Åndedrettsvern

Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern. Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger. Åndedrettsvern med gassfilter kan bare benyttes kombinert med gode rutiner for masketilpassning og filterbytte.

Øyevern

Bruk godkjent øyevern. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166.

Håndvern

Unngå søl på huden.
Beskyttelseshansker av nitril, neopren eller PVA kategori 1 i henhold til standard NS-EN374-1 anbefales.
All informasjon om spesifikke hansker er basert på offentlig litteratur eller hanskeproduzenters data. Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Kontakt hanskeproduzenten for spesifikke råd ved valg av hansker og gjennombruddstider for ditt bruk. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter.
CE-standardene EN420 og EN374 gir generelle krav, og angir hansketype.

Annet hudvern enn håndvern

Bruk egnede verneklær.

Annen informasjon

Arbeidstilsynet har fastsatt forskrift om bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen, best.nr. 524. Personlig verneutstyr skal oppfylle kravene som er gitt i forskrift om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr, fastsatt av Arbeidstilsynet, best.nr. 523. Det er god industriell hygienep praksis å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskrem kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Væske.
Farge	Hvit / Svart.
Lukt	Søtlig
Lukterskel	N/A
pH (kons.)	7
Smeltepunkt/ frysepunkt	N/A
Startkokepunkt og kokeområde	100 °C
Flammepunkt	N/A
Fordampingshastighet	N/A
Antennelighet (fast stoff, gass)	N/A
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	N/A
Damptrykk	N/A
Damp tetthet	N/A
Relativ tetthet	1 g/cm3
Løselighet(er)	N/A
Løselighet i vann	100% - Lett løselig.

SIKKERHETSDATABLAD

Aka-Mono, Aka-Poly, Aka-Mono+, Aka-Poly+

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 08.11.2013

Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	N/A
Selvantenningsstemperatur	N/A
Nedbrytingstemperatur	N/A
Viskositet	N/A
Eksplisjonssegenskaper	N/A
Oksidasjonsegenskaper	N/A
9.2 Andre opplysninger	N/A

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	N/A
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	N/A
10.4 Forhold som skal unngås	Må ikke utsettes for frost. Unngå varme, flammer, gnister og andre antennelseskilder. Unngå kontakt med inkompatible materialer.
10.5 Uforenlige materialer	N/A
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved brann oppstår CO (karbonoksid), CO ₂ (karbondioksid), NO _x (nitrogenoksid) og svart røyk.

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger	
For ingrediens	Propylene glyco
LD50 oral	20000 mg/kg (Rotte)
Referanse	Toxicology and Applied Pharmacology. Vol. 45, Pg. 362, 1978.
LD50 dermal	20800 mg/kg (Kanin)
Referanse	Raw Material Data Handbook, Vol.1: Organic Solvents, 1974. Vol. 1, Pg. 101, 1974.
Akutt giftighet	Innånding av damp/tåke gir hodepine, svimmelhet, tretthet og kvalme. Inntak av større mengde kan gi lignende symptom som ved innånding.
Hudetsing/ hudirritasjon	Avfetter huden, fare for sprekkdannelser og eksem.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Sprut i øynene kan gi kraftig irritasjon.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som allergifremkallende.
Skader på arvestoffet i kjønnseller	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksisitet	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Ingen kjent økotoksikologisk effekt.
For ingrediens	Propylene glyco
LC50	39800 mg/l (Fisk 96 timer)
Referanse	Cornell, J.S., D.A. Pillard, and M.T. Hernandez 2000. Comparative Measures of the Toxicity of Component Chemicals in Aircraft Deicing Fluid. Environ.Toxicol.Chem. 19(6):1465-1472; Mayer, F.L.Jr., and M.R. Ellersieck 1986. Manual of Acute Toxicity: Interpretation and Data Base for 410 Chemicals and 66 Species of Freshwater Animals. Resour.Publ.No.160, U.S.Dep.Interior, Fish Wildl.Serv., Washington, DC :505 p. (USGS Data File)
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Løsningsmidlene oksideres hurtig ved fotokjemiske reaksjoner i luft. Løsningsmidlene forventes å være potensielt biologisk nedbrytbare.
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er flytende.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	N/A

SIKKERHETSDATABLAD

Aka-Mono, Aka-Poly, Aka-Mono+, Aka-Poly+

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 08.11.2013

12.6 Andre skadevirkninger

Forurenser luften under normale forhold ved utslipp av løsemiddeldamper.

13. DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsgrupper

EAL-kode vurderes av sluttbruker, evt. EAL-kode: 07 01 99 avfall som ikke er spesifisert andre steder.

Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.

Emballasje

Forurenset emballasje skal behandles som rest-kjemikalier.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer

N/A

14.2 FN-forsendelsesnavn

n/a

14.3 Transportfareklasse(r)

ADR/RID klasse

N/A

14.4 Emballasjegruppe

N/A

14.5 Miljøfarer

N/A

14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk

N/A

14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

N/A

15. OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser og særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for kjemikaliet

Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 vedlegg II (Vedlegg II - "II").

Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008.

Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).

ADR/RID 2013 - Forskrift om landtransport av farlig gods.

ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

Kommisjonsforordning (EU) nr 453/2010 av 8 Mai 2013 (APT4).

Ex-ECB databasen (<http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla>).

Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet skal ikke betraktes som brukerens egen risikovurdering. Det er alltid brukerens ansvar at alle nødvendige forholdsregler er fulgt for å oppfylle kravene i henhold til lokale regler og bestemmelser.

Annen informasjon

Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens

H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.

R-36 Irriterer øynene.

Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder

Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.

Forkortelser i dokumentet

n/a - Ingen relevant informasjon

Første gang utgitt

08.11.2013

Utskriftsdato

28.02.2014

Annen informasjon

Informasjonen over antas å være korrekt, men inkluderer ikke nødvendigvis all informasjon om kjemikaliet og skal derfor bare brukes som veiledning. Leverandøren skal ikke bli holdt ansvarlig for skade som følge av håndtering eller kontakt med kjemikaliet. Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på nåværende kunnskap og er ment å beskrive kjemikaliet ut fra et sikkerhetsaspekt, det er ikke å betrakte som en kjemisk spesifikasjon. Det er kundens ansvar å kontrollere at kjemikaliet er egnet til kundens spesifikke bruk.

Revidert og kvalitetssikret av:

SIKKERHETSDATABLAD

Aka-Mono, Aka-Poly, Aka-Mono+, Aka-Poly+

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 08.11.2013

Sensor Chemcontrol AS
Storgata 30
3611 Kongsberg
Norge
Tlf: 32 77 06 60
E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SIKKERHETSDATABLAD i henhold til EU direktiv 67/548/EEC, 1999/45/EC og 453/2010 av 20. Mai 2010 ---